

N. Várad, majus 15 — 18käg. Lapjaink 39dik számában a Bihar vármegyei megválasztott tisztviselők közül első alispánynak Beöthy Ödön vala már megnevezve; másod alispány 4150 vokssal Bernáth József lett meg; főjegyző: Toperczer Ödön; első aljegyző: Miskolczy Lajos; másod: Komlósy Imre; 3dik aljegyző: Taar Kár.: házi főpénztárnok: Hrabovszky Albert; hadi: Verner László; számvévő: Budaházy Ferencz; főügyvéd: Dobozy Mihály; első alügyvéd: Fráter Pál; másod: Nagy Sámuel. Várad járásbeli fősz.biró: Thurzó János; első alsz.birák: Csanády Sándor és Jakabffy Joachim; másod alsz.biró: Beliczay Ferencz. Középponti sz.biró: Hankovics György; esküttek: Servanszky Sándor, Gedeon Ferencz, Szacsyay Imre és Miskolczy István; aladószedő: Szilágyi Imre. Sárréti járásbeli fősz.b. Miskolczy Károly; első alsz.b.: Szilágyi Lajos; másod alsz.b.: Csapó Lajos; eskütt: Szentgyörgyi Elek; aladószedő: Budaházy Zsigmond. Érmelléki járásbeli fősz.b.: Okolicsányi Károly; első alszolgabirák: Kazinczy Victor és Fényes József; másod alsz.biró: Baranyi Menyhért; eskütt: Végh György; aladószedő: Fényes Dienes. Szalontai járásbeli fősz.biró: Ambrus János; első alszolgabirák: Thurzó Ignác és Sughó József; másod alsz.b.: Sisáry Lajos; eskütt: Lestyán Károly; adószedő: Stepan István. Belényesi járásbeli fősz.b.: Gázy László; első alsz.b.: Szerdahelyi Imre; másod alsz.b.: Ónody Lajos; eskütt: Mág Emánnel; adószedő: Nadányi Ferencz; v. járásban tiszteletbeli eskütté lett: Péchy György; középpontivá: Drágossy János; a sárréti járásban: Stachó Károly és Olasz Dienes; az érmellékiben: Ercsey László, Dráveczky Sándor és Szakáll László; a szalontaiiban: Szilágyi László, Thurzó Miklós és Lakatos János; a belényesiben: Sughó László és Holnapy Ferencz rendes eskütteké; fizetéses táblabirák pedig: Porubszky István, Lakatos Benedek, Melve Márton és Bagossy Lajos urak választattak. 17kén a főispányi helyettes a levéltárnokot (Jakab Mihályt) segédjével (Jakab Sándorral) együtt, a megye orvosait, mérnökeit csekély változással, hivatalaikban megerősítette.

Élet és halál. E két szó iránt ritka közömbös e világon, bár mindenik küszöbe csak egy percz; kit mégis a percz kegye e lére szólít, esze nélkül is, természetes ösztöntül vezérelve, annak fonlát tovább nyujtani igyekszik. Még azon öröme, melyeket a hitnek szent szárnyain a sejdítés biztató ihletése lebeg körül, sem képesek az elválás bánatit enyhíteni. — Itt azonban nem azon emberletről emelünk szót, mellynek az idő tengerébe úgy is be kell sülyednie, hanem egy munka életéről való aggodalom szorongatja szívünket, mellynek élni kellene, míg emberek halhatnak. — Ez a magyar „Orvosi Társ.” már tavalyi ötödik félév 25dik számában annak egyik lelkes alkotója művének közelgő halálos jelenségét fejtegeté, oly bánattal, mellyen a hazafi részvét gyöngyei tündökölnék; most pedig a literaturai lapok 38. számában majdnem halott beszédet tart fölötté Miszlay ur, gyengélkedése s közelgő enyészete okait önérzete szerint bojgatván; de bátor ütereit kiméltelen, sőt némellyütt igazságtalan ujjakkal tapintgatja, mégis hazafi érzés lehel soráibul, és azon méltó bánat, melly annak életét áldozattal is föntartani kész volna. — Nekünk ugyan a szerepeket osztó vak sors pályafutásunkra más kört mutatott ki, de figyelemmel követtük ezen folyóirat minden sorát, részint azon ösztönszerű részvétül megigéztetve, melly a természet titkainak föllebbentett szőnyege alá bekukkantni minket is nógatott, részint azon élvezettül ragadtatva, melly nyelvünk kincseinek dús halmát tárja föl a honvirágzás után sovárgó hőkebelnek. Ugyan ezen vágyok, s nézetek vezérfonalán indulván ki, eljajdulunk, midőn az enyészet angyalát közelíteni látjuk egy munkához, mellynek sirját annyira közérdek bús könyökkel öntözheti.

Ugyanis csak most ébredező honi szellemünk, melly elhanyagolt nyelvünk sajtóságos hajlékonyságán a tudomány és mesterség műszavait oly remekileg tükrözni kezdé, első zsenéjében ezen munkával öngyilkolás által rogyik sirba; mert nélkülözhetlen műszavainknak két harmada legalább az orvosi s evvel rokonos tudományok tárházából kerül elő. És csakugyan az orvosi-kar hangoztatta legelőbb nyelvünket a tudomány országában. Egy Molnár Albert, Párispápay, Földy, Suszter tizszer több műszavakkal előbb és jobbakkal ajándékozta meg nyelvünket a többi minden tudományok öszves szakemberinél. Most látunk föllépni egynehány erőteljes férfiat oly belátó tehetséggel és szerencsés tapintattal, hogy orvosi-tudomány térmezéjén előforduló minden tárgyat mint az első ember a teremtés kezdetén, magyarul beszéltetni tudják. Illyen Bugát, Pólya, Flór, Vajda, Schédel — mind orvosok — kik iránt a nemzet maga háláját valaha leróvni alig képes. Igenis ezen férfiak szilárd szellemüket nyelvünk elsőbbsége kivívásában megrendíteni nem fogja az illy szennyes szükkeblőség, melly honi érdekünk iránt való hidegségünk gyalázhatja bélyegét piritja ránk; de; hová rakják le a nyelvnek mély aknáibul fényre derített kincseit? hol hozzhatják azokat élethe, ha az alkalmazás hiánya azokat újra betemeti? — Honi szellemünk ugyanis sirba siet, mihelyest nem érzi a nemzet többé szükségét oly lapnak, hová a tapasztalás és ébredező részvét maga gyümölcseit lerakja; mert együtt munkálni a közjóra egy szellemi szükség azon nemes lelkekben, kik magokban hívást érzének, a nos numero sumus poshadt seregébül azok sorába föllépni,

kik a hon, és emberiség szent ügyének emelésére vállatvetni törekeshnek. Mentül több a munkás, és jelesebb a tehetség, annál szaporább, s fényesebb az eredmény, mert kevesen állhatnak ki a földhátán terjedelmes könyvekben új orvosi rendszerekkel, és az illyenekbe is képzelődés mulékony diadala legfőlebb csak a sok lapokat foglalja el; de vannak egyes tapasztalások, az életből meritvék mellyek alaposságát az erdvény biztosítja. Ismét dugába düljenek ezen tanok, mellyek a tapasztalásnak sokszor oly drágán fizetett iskolájából kerülnek? Pedig a nagy sem egyéb, mint a kicsinyeknek egyre halmozása. Kárhoztassuk tehát minden kicsinyt enyészetre, hogy nagyokká soha se nőhessünk? — De szomorító látvány honi szellemünk hanyatlása azért is, mert magával dönti sirba az orvosi-karnak belbecsét is. mellytül a tiszteletet megtagadni soha sem vagyunk hajlandók, és mégis ezen tiszteletlen esik a halálos seb. Mert a kötelesség morális érzete emeli belbecsünket; már pedig ezen morális érzetet kihülni látjuk orvosinkban; hogy ragadnának tehát azok minket többé tiszteletökre, kik irántok való kötelességekrül annyira megfélejtkeznek? Mert kikre legfőbb javunkat, életünket bizzuk, joggal megkivánjuk tőlök, hogy magokat diszes, de terhes pályájokon a lehetőségig kiképezzék. De hogy tehetjük föl róluk ebbeli buzgalmukat, midőn éppen tökélesbitésök eszközét kezekből kisikamlani tapasztaljuk? Mert éppen ezen tudomány viseli homlokán e bélyegyet: ars longa, vita brevis; és még is azt, mi a hosszú mesterséget mások tapasztalásával rövidíteni igyekszik, oly kárhoztos részvétlenséggel távolítjuk magunktúl! — Erre ugyan Miszlay ur azt mondja, hogy a lap már magában rejti enyészete magvát, mert hiányzik benne a belbecs, üres recept mázolatok tömik a szeleteket, ragyogóbb nevek belőle már kihaltak, és a külföldi lapok, kivált a tartalomdús „Gazette Medicale“ kielégitnek minden igényt, szerkesztvék oly férfiak által, kik europai hírókon kívül általános érdemben, méltányban, és bizodalomban részesülnek. — Ezekben ugyan Miszlay ur, mint szakembere, jogszerűbb bíró nálamnál; de engedjen meg nekem ha én egy felsőbb bíróra, a tapasztalásra hivatkozom. Én egész belső megelégedésemmel olvastam egy lapban, hogy egy ritkább nemű betegséget egy orvos, ki éppen halát mondott a szerkesztőségnek, az általok közlött recept szerint szerencsés sikerrel gyógyította meg. Ezen tapasztalás előttem a belbecsnek hathatóssabb tanuja minden receptnél és a receptmázolás rágalmat rá piritja az ocsárlóra. De megvallom hogy éppen illy erdvényü vényekre (Recipékre) tartok számot az egész munka folyamatában, mert mellettek oly köztisztelőben álló név is kezekedik, ki éppen az orvosi tanban tartja leczkét, és mi ezen munkában csak leczkéinek egy nagyobb körben működő folytatását tekinthetjük. — Ugy szinte abban sem foghatok Miszlay urral kezét, hogy a „Gazette Medicale“, vagy bármely külföldi híres és dústartalmu lap kielégíthetné szükségünket, és így orvosink az elfelejtett kötelességnek rájok kent gyanuja szennyt ezen külföldi lapok tartásával magokrul lemoshatnák, mert minden éghajlatnak megvannak maga kórai, ugyanazon kóroknak pedig különböző gyógymódjai; mert mindenütt más a szokás, az életmód, az elemek hatása, holott ezek szülői a különbetegségeknek, ezek módosítják magát a betegség gyógyítását. Tehát ugyanazon egy városban vagy faluban sem gyógyíthat a szemes orvos egyforma betegséget ugyan egyforma szerekkel, vagy hason mértékben, hanem a beteg életmódját igyekszik kitanulni, s ebbül mind fészket a betegségnek mind a betegség belhatása határit kiszabni, s azokhoz illeszteni szereit. — Az illy vakhiedelem, és más okosságának gondolatlan majmolása már hozzám is közelíté egyszer az enyészetet; mert midőn a cholera sebes szárnyain repülni látam Europa térein a kiméltelen halálvész, ettül magamat a lehetőségig megóvni kívánván, ki irtam volt egy hírlapbul az annyira elhíresült vismuth gyógyszer adagát, de előbb mégis egy jeles orvossal megnéztem, ne hogy egy nyomtatási hiba magamat is sirba nyomjon, ennek tanácsa után elkészítetém a gyógyszert éppen úgy, a mint nyomtatva találtam. Szerencsémre nem szorultam rá, mert ki nem tudja, hogy nálunk mind áldozatja lett e vésznek, ki vismuth által kívánt tőle menekülni, holott első alkalmazása honában e gyógyszer csudákat tett. Tehát nem a távolban ragyogó légeképek után kell kapkodni az orvosnak, hanem a hon, és házak szükébb körében működő elemek természete után simulni a tapasztaláshoz. — De nem is egészen igazságos Miszlay ur, midőn az europai hírességü férfiak nevével a mieinkre árnyékot vetni szándékozik; mert azon europai hírességek szerencsés összeütközésének, hogy azon kegyében a körülmény publicum előtt szabadabban foroghat. A Német, Angol, Francia mag nyelvét politica helyzeténél fogva országa határain tul ki tudta terjeszteni, mindenik büszke maga jeles egyedire s mindenik iparkodik kitüntetni jelesebb férfait, hogy általok a nemzet nevé, és így tulajdon becületét emelje. — Fájdalom, hogy ezt mi éppen nem mondhatjuk el magunkról, nálunk az olvasó publicum igen kicsiny, nálunk semmi csudával sem tehetni azon csudát, hogy a nemzet a maga kitünő fiait, ha csak azokat a sors kegye magától nem ringatta kebelén, szóba sem szokta venni, s vallja meg Miszlay ur, valjon egy Rousseaubul, egy Voltairebül válhatott volna-e nálunk egy

Voltaire egy hez. szinte közt! Mert v szágban elég tekinthet mi hogy lelkesel nek pedig né gel hontogat nines is ok é günkön; mer den eredetisé rit M. ur a s áltetni sietne nálunk is me, épen az egyi drágább műv koznak, és é azért is alapt jobbat. Ime n háját maga fe pótolhatja ki. annak emelni feci, et salva réssel. E sze punk is megkosság égbe megkimelésé óráikban hoz vétek, és a l ha ezen olesz luk föl, hogy nem is pótolh nulhat az em életben ne v nyagságot, n hogy az ösztölly lap fönt mind különö ezen elhanya árulja el, köt és kell; a do eszközt ki l ban sem a b keressük a l hen. Tudjuk vált a régiel fractis nihil bára csak en zében egy k szeszborong huszár hatvá nek Hypocra jó pohár páll hallomás sze De mi az em egyes urodal kik állandó sák fizetett o be tudják be minthogy ez beriség sére ezen kis ter egyesülv, s nának az ó l forrásához, tünk minden bizzák, kik terjedni fog mert mihelytiszteletet és a köztetszés mint magok pek, midőn lapért való becsületéző szentségtörönkint is jár ni, ha restel ezélhoz aka az orvos tis ikhez, mert kik magoka ért magam

Voltaire egy Rousseau, egy d' Alembert? ki nálunk hasonlít ezekhez, szinte hír nélkül enyészik el, mint lilium a vadon tövisei közt! Mert vannak mind itt Pesten, mind itt amott szanaszét az országban elég számos olly nagyra termett férfiak, kikre büszkén tekinthet minden nemzet, de a miénk még nem érett annyira meg, hogy lelkesebb fiait illően becsülni s azokat kitüntetni tudná; ezeknek pedig némellyike az Orvosi Tár lapjaiban is felöltő könnyűséggel bontogatja a gordiusi csomó végevesztett szálait is — Azonban nincs is ok épen ezen lapnál siránkozni tulajdon kisebb jelentőségünkön; mert nyitva állnak előttünk a külföld kitárt kincsei; minden eredetiségre való törekvésök mellett is, — mellyet vétkül hárit M. ur a szerkesztőkre — ezek gondos kézzel hozzánk is átültetni sietnek minden olly gondolatot, melly az ő belátásuk szerint nálunk is meghonosítható, vagy mellynek szüksége érezhető: sőt épen az egyik fényesebb oldala azon lapnak, hogy terjedelmes, és drágább művek kivonattal másokért olvasnak, költenek, gondolkoznak, és érett gyümölcsessel kínálják meg az olvasót. — De a vád azért is alaptalan, mert a bajon segíteni könnyű, ki jobbat tud, írjon jobbat. Ime mindenik előtt épen így áll nyitva egy tár, hol a más hibáját maga felsőbb belátásával kijobbíthatja kiki, vagy a silányat jobbal pótolhatja ki. Tehát nem becsmérlni, hanem jobb dolgozatokkal kell annak emelni belső becsét, és csak így mondhatja el M. ur igazán: feci, et salvavi animam meam; nem pedig dixi gunnyal, és becsméréssel. E szerint a kár kipótolhatlan, ha ezen egyetlen egy hétilapunk is megszűnik a gyógytan kétes birodalmában, és az anyagilkosság égbe kiált az aluszékony orvosok ellen, kik egy két forint megkímélését többre becsülik azon emberek életénél, kiknek vészóráikban hozzájuk kell folyamodniok. Ujon mondom, ez égbekiáltó vétek, és a legszorosabb kötelesség szentségtelen tapodása! mert ha ezen olcsó folyóiratnak jártatását is elresteljük, hogy tehetni róluuk föl, hogy a drágább külföldi lapokat szerezzük meg, holott ezek nem is pótolhatják ki a hézagot? Már pedig egy tudományt sem tanulhat az ember iskolában annyira meg, hogy nagyobb tökélyre az életben ne volna tovább szüksége. Így ki sinli meg jobban a hanyagságot, mint a község? — Azért Mészlay ur könnyen átláthatja, hogy az ösztönszerű jogérzet az avatlant is szóemelésre készíti egy olly lap fönmaradása mellett, melly az egésznek mind átaljában, minden elhözönösen kinekkinek sorsába vág. De épen azért, minthogy ezen elhanyaglás az orvosi-kar kötelessége teljesítésének hiányát árulja el, kötelességének teljesítésére pedig mindenkit szorítani lehet, és kell; a dolog maga felszólal maga mellett, és maga orvoslása eszközt ki kürtöli. — Mi azért nem a külső formának változtatásában sem a belső becsnek emelésében (mi ugyan mindig ohajtható) keressük a lap fönartása eszközt, hanem a kötelesség teljesítésében. Tudjuk mi azt, hogy elhangzik a szó a pusztában, mihelyest, kivált a régiebb sebészekhez intézűk szónak, kik most is a Cospis fractis nihil repertus sum-ban helyezik legfőbb tudományukat s jobbára csak enni tudnak magyarul; mert ezek ama kolompos hősök, kik kezében egy kis hánytató, érvágás, hashajtó köpü, foghuzás, izzasztó, szeszborongatás, olly csudatevő fegyverek, mellyekkel ők, mint a huszár hatvágással, keresztül vágják magokat az életen. Irhat ezeknek Hypocrates, Hufeland vagy Hahnemann, előtök többet ér egy jó pohár pálinka, soha meg nem bocsáthatván Hahnemannnak, hogy hallomás szerint ezt is olly kis adagban rendelteti, mint a mérget. — De mi az emberiség szent nevében a nemes vármegyéket, városokat, egyes urodalmakat, és mind azon más egyes férfiakat szólítjuk föl, kik állandó fizetéssel látják el orvosait, hogy ezek magok jártasák fizetett orvosai számára e lapokat, és azt kinek kinek fizetésébe tudják be. Ide értem az orvosokat, sebészeket sőt a bábákat is, minthogy ezek mindegyike bő anyagot talál benne a szenvedő emberiség séreinek enyhítésére. Ezek majd keresnek társokat is, kik ezen kis terhet velök együtt emelni sietnének. Kik sem másokkal egyesülve, sem pedig magok külön hordatva e lapokat, nem járulnának az ő kitanulhatlan tudományok ezen bővebb és korszerűbb forrásához, azokat a közmegvetésnek adjuk által és örizkedésre intünk mindenkit, hogy egészségüket és életüket ollyanokra soha se bizzák, kik az idővel haladni olly szembetűnőleg restelkednek. Így terjedni fog az értelem, a lapnak belső becsé önkint növekedik, mert mihelyest egy tágasabb körben nagyobb község ítélőszéke előtt tiszteletet és hasznót is arathat az író, feszültebb erővel igyekszik a köztetszés megnyerésén, mint midőn csak szélnek cresztli lapjait, mint magok jóslatit a Sybillák. — Tudom, hogy darázs-fészekbe lépnek, midőn e szabad hazában valakit pénzbeli, s pedig tudományos lapért való fizetésre kényszeríteni szándékozom; itt a zsugoriság a becsületérzés szent palástjába burkolja magát, és boszút kiált a szentségtörőre, de azon lelkesebb férfiak, kik minden alkalommal önkint is járulnak a tudományok templomához, nem fogják roszallani, ha restebb társaikat oda ponyvás kötelen fogdossuk is: mert ki ezélhoz akar érni, eszközökhöz nyuljon; ki nem akar, ne bitorolja az orvos tisztes nevét. Én nem hozzájuk szólok, hanem az ő fizetőikhez, mert ezeknek nem volna jó dolgok, ha ollyanoknak fizetnének, kik magokat kiképezni sem akarják. — De elszomorodom, és másokért magam pirulok el, midőn nemzetemnek ezen miveltebb fiaiban is

a morális érzet hiányát, másutt is, bárcsak egy kettőnél, tapasztalom. Ime nálunk a jótéviségnek is átok a gyümölcse. Kétségkívül Stáhlly ő nagysága 52 példányt nem azért fizetett, és küldöttet ingyen szét az országban, hogy az előfizetők számát csappantsa, hanem azokat nevelni, az írónak ösztönt adni, s az értelmiség fáklyáját vagyontalanabb tisztársai között is ragyogtatni ohajította: és ime azonnal némelly főphysikus nevét kitorúli a fukarság az előfizetők lajstromából. Ez szégyen ám uraim! mert az Orvosi Tárt nem tanuljuk úgy meg egy olvasásra, mint a mesét, és ha jövődó használsára magunknál tartjuk azt meg, úgy megvontuk a lapot maga rendeltetésétől, és a jószívű adakozó zsebéből a pénzt, a szegénytől pedig a neki szánt ajándékot eloroztuk!!! — Azonban értésemre esett, hogy ámbár Stáhlly ő nagysága azon 52 példányt, mint eleintén, úgy utóbb is fizetni szives lett volna, de mivel a szerkesztő társak előtt igen is ösmeretes ő nagyságának azon nagylelkűsége, mellyel erején is fölül törekszik embertársain segíteni; hogy ő nagysága jótéviségében többen is részesülhessenek, ezen 52 példányt tehát a szerkesztők tulajdon vállalkra vették által, egyedül a postabér terhét hagyván meg ő nagyságának — új bizonyosságul annak, hogy a szerkesztő társakat az Orvosi Tár kiadásánál nem pénzsomj, hanem egy megbeesülhetetlen felsőbb szellem vezérli. — Azért Stáhlly ő nagyságához azon kérelemmel járulni bátorkodom, hogy ha még valamit az Orvosi Tár becsének emelésére áldozni szándékozik, azt azon orvosi szerek megvásárlására évenként fordítani méltóztassék, mellyeknek birtokába némelly paraszt vagy más avatlatlan embert juttatott a tapasztalás. Mert az orvosi tudomány nem eszméleti, hanem gyakorlati, melly tapasztaláson alapul; már pedig a történet, melly semmi felekezetet nem ismer, és legtermékenyebb szülő anyja minden tudományunknak, az avatlatlanra is kiterjeszti néha maga áldását. Azért sokszor egy banya szerencsésen gyógyítja azon tagot, melly az orvosi tudomány holt betűi szerint a bonczkés alatt hullott volna el. Ezek vétele, s közrebocsátása állandóbb, és bizonyosabb hasznót áraszt az emberiségre ama elferdíthető jó akaratnál. — F. Farkas Ferencz hités jogvéd.

Dr. Pest. Pünkös-d-vasárnapján majus 30kán a „Pál” című nagy muzsikai oratorium, melly az épüldő új vakok intézete fölsegelésére van szánva, a nemzeti színházban mintegy 500 t. cz. hangművész és dilettans szives közre munkálódásai által történeldik, és kik között a vaknövendékek is részt veendek olly renddel, hogy egy közülök ugyan e czélra készített előbeszédet fog szavalni, miután az intézet növendékei Apostoli királyunk névünnepi, s más két népdalt, mellynek egyike az intézet jótéviséérti hála, szerencsések leendek előadni. — Az oratorium előadásában magányos énekléseik által lényegesb részt veendek: Ufer és Naybauer kísasszonyok, Korb és Hirsch urak, valamint igazgatása az egésznek Erkel ur a nemzeti színház karmestere által történeldik. Hogy ez alkalommal a bemeneti jegyek ára valamivel drágább fog lenni a közönséges színházi árnál, azt, ki a jövedelem czélját áttekinti, valamint az olly nagyszerű hangversenyek tetemes költséggi járását is, az a kitüzendő igen csekély árnyagobbitást helyeselni fogja. — Az oratorium textusa az előbeszéddel együtt valamint a két dalrészek is a pénztárnál kaphatók.

Je y zék az azon jótévisőkről, kik a pesti vakokintézete pénztárába ajándékokat, vagy hagyományokat befizettek pengő pénzben 1841k évi 1ső februariustul 30dik aprilisig: Mader Katalin pesti ház birtokos asszony legált 2 frt; özvegy Zimmermann született Bauer Theresia legált 20 frt; Herczog György pesti polgár és pálinkafőző legált 4 frt; Steindl Károly a pesti arany és ezüst mű czéh nevében fizetett 4 frt; Paulovics János pesti házbirtokos legált 1 frt; özvegy Saltz szül. Maar Katalin hagyományából 40 frt; Maurer János pesti kőfaragó legátuma 2 frt; Koch Balint néhai pékinas legátuma 4 frt; Richter Keresztély pesti lakatos mester legátuma 4 frt; Varju Antal pesti házbirtokos legált készpénzben 40 frt; Troll Péter pesti választott polgár legátuma 10 frt; néhai Krisztfalusi Ferencz főtiszt. prépost és debreczeni plebános hagyománya 281 frt 45³/₄ kr.; Tilt József sopronvárosi lakos legátuma 2 frt; tisztelendő Odenwald Antal weindorf pleb. hagyománya 2 frt; tiszt. Roisz Leopold szomodi pleb. legátuma 8 frt; főtiszt. rosnyói káptalan vicariatusa által küldött 7 frt; a dunántuli ágostai vallásu superintendentia 9 frt 56 kr.; főtiszt. kis-kunsági diakonatus districtusa által küldött 9 frt 15⁶/₁₀ kr.; tiszt. Kovács Lajos herédi pleb. adománya 2 frt; tiszt. Podrusik József őtsei pleb. legátuma 40 frt; tiszt. Kokokovics Mihály bosnyaki pleb. legátuma 4 frt; t. ns Borsod vármegye ajánlása 25 frt; ng. Ottlik Sándorné szül. Ónody Theresz alapítványul és annak kamatjait a kítőnőbb nevendék jutalmául 60 frt; t. Mednyánszky Dávid ur legátuma 100 frt; Brener Samuel budai zsidó lakos legátuma 18 frt; t. Fábri József tőköli pleb. legátuma 6 frt; Traeger György pesti órásmester legátuma 6 frt; Waber József pesti lakos legátuma 5 frt; tekintetes Batta Mihály pesti ügyvéd Ferdinand király ő fölsége születés napja inneplési emlékében 1 aranyat; Jurancsik András pesti lakos legátuma 2 forint. — Láttam Pesten majus 24kén 1841. Dubraviczky Simon s. k. első alispány.

Adakozások Kölcsei emlékére. XI. Közlés. Szemere Bertalan urnál Borsodban mindjárt Kölcsey halála után még 1838. szeptember és october hónapokban: Kún Miklós 10 frt, Valaki 1 frt, Nagy Gédeon 15 frt, báró Eötvös József 25 frt, Holecz András 2 frt, Törös Tamás 2 frt, Szalay Antal 5 frt, Szücs János 1 frt, Bakó János 2 frt, Kun István 2 frt, Soltész Nagy János 2 frt, Mariássy Menyhért 2 frt, Vadnay Lajos 2 frt, Miklós Ferencz 2 frt, Lossonezy Károly 2 frt, Dominkovics Lajos 2 frt, Gencsy László 5 frt, Fekete Andor 1 frt, Tomka László 1 frt, Büdy András 1 frt, Dobozzy Antal 2 frt, Szepessy László 5 frt, Fejér József 1 frt, id. Ragályi Zsigmond 5 frt, Puky István 5 frt, Szathmáry K. József 5 frt, Máry Pál 1 frt, Fleischer Adolf 2 frt, Telegdy Pál 1 frt, ifj. Szepessy Ferencz 1 frt, Kún Lajos 1 frt, Juhász István 1 frt, Vadnay Barna 1 frt, Pilita Ádám 2 frt, Rác János 1 frt, ifj. Ragályi Károly 2 frt, Lichtenstein József 1 frt, Pompéry 1 frt, Valaki 40 kr., Ragályi György 1 frt, Lukács Lajos 1 frt, Katona Mihály 2 frt 40 kr., Debreczeni Pál 2 frt, Székely Zsigmond 1 frt, Lossonezy András 1 frt, Okolicsányi Emánuel 1 frt, Orczy János 2 frt, ifj. Orássy József 1 frt, Tótfalusi Miklós 1 frt, Gombos Miksa 2 frt, Paulikovics Pál 1 frt, Szép Sámuel 1 frt, Rácsok István 1 frt, Bárány Bertalan 1 frt, Visolyi Károly 1 frt, — Újabb gyűjtés: Pintér Ferencz 2 forint, Podmaniczky Frídrik 1 frt, Zichy Béla 1 frt, Zichy Miklós 1 frt, Hunsdorfer Pál 1 frt, Podmaniczky Armin 1 frt, Frey Ágoston 1 frt, Kabszay 1 frt, Markosovszky Lajos 1 frt, Patay György 1 frt, Miskolczy József 1 frt, Csóka Pál 1 frt, Fogarasy János 1 frt, Léding Sándor 1 frt, Trefort Aug. 2 frt, Fáy Ignác 2 frt, Majthényi Mihály 1 frt, Fáy Ignácné szül. Halasy Józefa 2 frt, Bíró János 1 frt, Magyar Ferencz 1 frt, Kramercsik János 2 frt, Nagy Gédeonné szül. Plathy Canstanczia 1 frt, Ilkey Sándor 2 frt, Serényi László 2 frt, A borsodi ifjúság által Kossuth Lajos tiszteletére adott faklyás zenétől felmaradt összeg 8 frt 12 kr., a miskolci reform. lyceumbeli ifjúság a Mátyás és Kölcsey emlék javára szinpadon játszván, jövedelmének felével örömben áldozik 20 frt, a gyűjtő maga 10 forint, Mariássy Tamás 2 frt, Patay Ferencz 1 frt. — E XI. közlés összege 220 frt 32 kr. pengő pénzben.

A Kölcsei-emlék-társaság egész tisztelettel kéri s szólítja föl újra és ismét azon t. cz. hazafiakat, kik gyűjtő ivóket még be nem küldötték, méltóztassanak azt juniusi pesti vásárra okvetetlen beküldeni, akár vannak rajta adakozások följegyezve, akár nincsenek. — Pest, majus 24kén 1841. Bajza József, m. k. a Kölcsey-emlék-társaság jegyzője.

Epen most jelent meg Kuthy Lajos összes munkáinak két első kötete, melyek novella gyűjteményt foglalnak magokban: Kaphatók Pesten Heckenast és Eggenberger pesti s általok minden hiteles könyvvarusoknál. Egy egy kötet ára 1 frt 20 kr. p. p.

A pesti kisdud gyógyintézeti egyesület részéről f. e. nyárelő Skán az elnök Ürményi Ferencz ő excellentiájának nagyhid utczai lakán délelőtti 10 órakor közgyűlés fog tartatni, mire minden t. cz. egyesületi tag szives megjelenése ezennel kéretik. — Költ Pesten tavaszutó 20. n 1841. Az elnökség nevében Ritter Adolf s. k. egyesületi titoknok.

Külföld.

E. Amerikai egyesült statusok. „William Brown“ nevű hajó Liverpoolbul Philadelphiába evezvén, útközben az északi szélesség 43° 40' és a nyugotti hosszúság 43° 39' alatt jégre vergődvén, nagy rést kapott és azonnal süllyedni kezdett. A hajón volt 82 szálló közül 30 a hajóval elmerült, a többi dereglének igyekezett menekülni. A kapitány egyik dereglén Newfoundland felé evezett, de a dereglye annyira megvala terhelve, hogy nem lehet kormányozni s két nap mulva ez is rést kapván, 16 utas vízbe vetetett; legelőbb egy nő s többek közt egy fiatal gyermek is, kinek rimánkodása mellett sem engedték meg, hogy előbb imádkozhassék. — Nehány órával később a legénység „Crescent“ hajóra vétetett föl és most Havreban fogva tartatik, míg a borzasztó eset ítélet által eldöntetik. Ez esetre nézve Beasley amerikai és Gordon angol consul a havrei hirlap tavaszutó 14kei számában oda nyilatkoznak, hogy a dereglyének nem vala kormánya és ha az említett borzasztó módhoz nem nyul a legénység, az egész dereglyének mulhatatlanul el kell vesznie. — Egyébiránt a vízbe vetett személyek mind közel

voltak a halálhoz és ellenzés nélkül fogadák a rájuk mért sorsot. — Nő kettő volt közöttök. E lélekrazó jelenés tavaszutó 19kén esti 10 órakor történt. „Crescent“ másnap 6 órakor érkezék segítségül.

Nagybritannia. (Parlamentüli ülések). A felső házban tav. utó 6kán másodsor olvastaték föl azon törvényjavaslat, miszerint fejbentjáró bünesetekre nézve a pairek eddigi kiváltsága megszüntessék. (Ezen kiváltság abban állott, hogy a felsőház tagjai illy esetekben nem a rendes törvényszékek, hanem a felsőház által ítéltettek el, mi természetesen számos törvénykijátszásra adott alkalmat, mint p. o. Cardigan gróf minapi esetében.) Az alsóházban folyvást a czukorvám fölött foly a vita tavaszutó 13káig, s úgy látszik, hogy 15ke előtt nem váráték határozás. A szónokok közt leginkább tünneté ki magát Russell lord és Macaulay hadimiszter és edinburghi követ, ki a kormány legjelesebb szónokának tartatik. Megjegyzést érdemel, hogy Howick lord és Wood ur, kik mióta a kormánybul kiléptek, rendszerint a miniszterium ellen szavaztak, ez uttal mellette nyilatkoztak. A közönség általában azt hiszi, hogy a miniszterium elveszté a csatát, annyival is inkább, mert a czukorvám kérdésben a whigek közül többen a torykhez csatlakoztak. Közönségesen azt is hívék, hogy a kormány csatavesztés esetében a parlamentet el fogja oszlatni, s ez esetben hihető, hogy győzni fog; mert a gabnavám kérdés már is rendkívül fölizgatá a műiparos és kivált a dolgozó osztályokat. Mindenféle népgyűlések (meetingek) tartatnak a gabnatörvények ellen, sőt hogy itt a toryk sem legkényelmesebben érzik magokat, eléggé bizonyítja Walter ur nottinghami követ tavaszutó 10kén tett nyilatkozata, miszerint ő a gabnavámot módosító javaslatot pártolandja ugyan, de ezen pártolás mértéke attul függ, mi fog a szegénységi törvényekre nézve tétetni. — A londoni hirlapok már miniszterségi változásról is szólnak. A M. Herald három miniszterjegyzéket közöl, melyekben majd Russell lord, majd Spencer gróf, majd meg Richmond herczeg hozatik föl, elsőminiszterül. A Standard azt állítja, hogy a kormány mindent elkövet Grey gróf és fia Howick lord megnyerhetésére. Azt is hírik, hogy a miniszterek a mérsékelt toryk közül akarnak némelyeket (jelesül Stanley lordot) kabinetbe léptetni.

Tavaszutó 12kén a királyné udvarlást tartott, melly alkalommal Napier commodore is többek közt bemutatatték ő fölségének. — Egy exeteri hirlap szerint „President“ Gözös szállóival együtt Bermudába érkezett volna, e hir azonban nem látszik valószínűnek. A Sz.-György-csatornában f. hó 9. és 10ke elején „Brooklyn“ nevű hajó egy ismeretlen hajóval ütközött össze, melly azonnal elsüllyedt. A rajtalevők közül senkit sem lehet megmenteni. — A miniszterek a sandvichi választás által újra egy szavazatot vesztenek. A választóság t. i. sir R. I. Donkins halála után 46 szótöbbséggel Lindsay urat (toryt) választá követül Fox ezredes ellen. A Courier szerint a választás mind két részről legnagyobb illedelemmel ment végbe; a Globe ellenben azt állítja, hogy a szokott vesztegetéseken feljül Wellington herczeg befolyása is használtatott Lindsay ur megválasztására.

Oroszhon. Az orosz trónörökös egybekelése a hessendarmstadti nagyherczeg leányával Máriával tavaszutó 28kán (16án ó szerint) ünnepeltetett. Tavaszutó 9kén költ varsói levél szerint a czár megengedé, hogy a volt varsói alzáslótartóiskola némely növendékei, kik a lengyel zendületbeni részvét miatt elítéltek és azóta idegen földön számüzve élnek, Lengyelországba vissza térhessenek. E fölött a czár a trónörökös egybekelése napján 35 különféle vétkesnek büntetését részint elengedé, részint enyhíté.

Egyveleg. Jelen tavasszal Rajna-hessen, Baden, Rajna-porosz és Würtembergabul két nagy kivándorlás történt az újvilágba; hej! Itálalhatnának ezek helyet magyar hazánkban is. — Páris azon utczáiban, melyeken a keresztelési díszmenet vonult, minden ház megmotoztatott és elfoglaltatott, nehogy valaki királyára lőjön. A gothai életbiztosító intézet alig fogadja el a király illy szomorú életének biztosítását! — Oroszországban 174 répaczukorgyár működik. — Poroszországban 95 protestans lett katolikussá, ellenben 98 katolikusk protestanssá. Vegyesházasság 224 áldatott meg, pedig máskor alig 15; 1837től kezd ezek száma emelkedni. Tizenkilencz zsidó közül 17 lett protestanssá, 2 katolikussá. — Az oroszoknak ha németországba utaznak, legyen ur vagy szolgál, az utilevél félévre 27 tallérba kerül. —

Közelgetvén pedig a jövő félév, kettős folyóiratunkra az előfizetési díjt kegyes pártfogóink és olvasóink a legközelebbi Medard vasárra érkező alkalmakkal legbiztosabban megküldhetik a szerkesztőséghez barátok piacznán kecskeméti (most egyetemi) és a ranyhimző utca 410ik számú sarokház 2ik emeletébe. — Félévi ára postán borítékosan 4 frt 48 kr. pengő.

Angol-magyar intézet. Gifford János az angol-magyar intézet képviselője, eddigi lakhelyét a „Tigris“ vendégfogadóbul a Neumayer házba (régii posta-utca Nro 25) tevén át, e napságtul fogva azokat kik vele értekezni s egyezkedésbe lépni kívánnak, új lakhelyében szivesen fogadandja. — Pest, majus 18kán 1841.